

PTUJSKI PERUTNINAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA IN KOOPERANTOV PERUTNINE PTUJ

/LETO X./ŠT. 1-2/FEBRUAR 1986

Razprava o kritični analizi

Razširjeni politični aktiv Perutnine je skupaj z Občinskim svetom ZSS Ptuj, organiziral 25. februarja tematsko razpravo, na kateri smo obravnavali Kritično analizo delovanja političnega sistema socialističnega samoupravljanja ter poročilo o samoupravnih odnosih in delegatskem sistemu v ptujski občini.

Poleg vodstev DPO, organov upravljanja in vodstev TOZD in DO Perutnine, so na razpravi sodelovali še predstavniki DPO in Izvršnega sveta občine Ptuj ter delegati občinskega sveta ZSS.

Poseben poudarek je bil namenjen Kritični analizi, o kateri je v tem času veliko govora. Izhodišča za razpravo je podal član predsedstva CK ZKS, Štefan Korošec, ki je prisotne seznanil s problematiko, ki je narekovala oceno delovanja političnega sistema, za katerega radi rečemo, da ni dober. Postavlja se torej vprašanje ali je slab sistem, ali ga ne izvajamo tako, kot bi ga morali in kaj je vzrok družbene krize ali je vzrok v političnem sistemu ali je vzrok ekonomskega značaja.

Kot meni Štefan Korošec, se ni konstituiral družbeno-ekonomski odnos, v katerem bi odločal o dohodku delavec in tu je nastala kriza. V administrativnih prijemih torej ne moremo najti izhoda. Vzrok za obstoječe stanje je v odnosih medsebojnega odločanja in v izkrivljanju izvajanja sistemskih določil, ne pa v sistemu samem, čeprav bo tudi tu treba kaj spremeniti.

Analiza je le prvi del aktivnosti, drugi del pa so

predlogi sprememb za učinkovitejše delovanje in dograjevanje političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Razprave v delovnih in drugih sredinah pa bodo oboje še dopolnile in tako se bo pokazalo kaj je treba spremeniti in kaj je dobrega, kar moramo v prihodnje bolj krepiti. Tovarš Korošec je pri tem opozoril, da upravljalci večkrat zanemarljajo svoje samoupravljalne pravice in dolžnosti, kar je voda na mlin birokratskemu odločanju v imenu samoupravljanja. Nujno pa moramo razločevati odločanje od vodenja. Tudi pri delu samoupravnih interesnih skupnosti je še veliko nepravilnosti in neracionalnega trošenja sredstev.

Po razlagi je Štefan Korošec odgovarjal na mnoga vprašanja članov našega kolektiva in gostov, ki jih je zanimalo, kako brzdati inflacijo, kako uravnati cenovna nesorazmerja med dragimi vhodnimi surovinami in velikokrat administrativno določenimi cenami končnih izdelkov, zlasti v kmetijstvu. Močna cenovna nihanja, ko enkrat vse cene sprostim drugič vse zamrzemo, neke realne sredine pa praktično ne poznamo, močno ovirajo proizvodnjo.

Podobno je pri izvoznih aktivnostih. Prehitro menjavamo pogoje gospodarjenja, zato delavci zaradi kompliciranega gospodarjenja izgubijo občutek in interes do prizadevanja za povečanje izvoza.

Zanimivo je tudi vprašanje nagrajevanja. Vrsto let že govorimo o minulem delu, vendar s sedanjim vrednotenjem le-tega ne more-

mo biti zadovoljni. Neustrezno je največkrat nagrajevanje inovacijskih predlogov. Težko je najti tudi način, kako dobrega delavca ustrezno nagraditi v primerjavi z manj prizadevnim. Oba imata namreč enake pravice, največkrat pa so slabši delavci bolj agresivni v zahtevah.

Govora je bilo še o tozdovski organiziranosti. Bila je to dobra zamisel, vendar se večkrat ne izvaja pravilno, kar povzroča marsikje težave pri gospodarjenju. Vsekakor bi bilo napak TOZD ukinjati brez tehtnega premisleka, tako kot smo jih pred nedavnim marsikje ustanavljali. Pri odpravi teh in podobnih nepravilnosti bi vsekakor morale več storiti DPO, še zlasti sindikat, ki doslej niso bile dovolj učinkovite.

Splošna ugotovitev je bila, da morajo za razvoj in perspektivo delovne organizacije odgovarjati strokovne službe, vprašanje razporejanja dohodka pa mora biti prepuščeno delavcem.

Po zaključni razpravi o Analizi je o razvoju samoupravnih odnosov in delegatskega sistema v občini izčrpno poročal predsednik sveta za samoupravne odnose in delegatski sistem pri OS ZSS Ptuj Martin Mlakar, ki je v poročilu nakazal tudi usmeritve za nadaljnje delo, s ciljem izboljševati samoupravljanje. V ta namen so člani sveta obiskali nekaj večjih DO v občini. Pri tem se je svet povezal z občinsko konferenco SZDL, ZK in skupščinskimi organi.

Ugotovljeno je med drugim bilo:

1. Pri pravno formalni plati, da večina DO samoupravne splošne akte ima, vendar so ti dokaj neusklajeni in se ne odražajo v samoupravnem življenju.

2. Pri kvaliteti samoupravnega življenja t.j. delovanju DS, uspešnost medtozdovskih vezi, položaju delavcev v odločitvah in delovanju komisij in odnosov v DO; da večina DO

(Nadaljevanje na 3. strani)

PERUTNINARSTVO V ZDA

Sedanje stanje ameriškega kmetijstva

Nadaljevanje

Poročilo o mojih opažanjih in vtisih iz ZDA ne bi bilo popolno, če ne bi vsaj v grobih obrisih opisal težav, ki trenutno pestijo ameriško agrarno proizvodnjo. Problematika je bila, bolj kot danes, aktualna v jesenskih mesecih lanskega leta, ko sem jo v okviru danih možnosti neposredno spremljal. Do danes so nekateri največji problemi že rešeni — med drugim je sprejet nov zakon o pomoči farmarjem — vendar svojih vtisov, ki so bili zabeleženi tokrat, ne želim menjati, da bi tako lahko našim bralcem bolje prikazal kruto resničnost ameriškega vsakdana.

Korenine sedanje problematike segajo približno 10 let nazaj, sode pa je izbila rno lanska rekordna letina v poljedelstvu. Tržne cene žit so zaradi velike ponudbe močno padle, zato večini ameriških farmarjev ne pokrivajo proizvodnih stroškov. Posledica takšnega stanja v poljedelstvu je tudi padec cen živi živini, zlasti govedu in svinjam, a tudi te cene ne pokrivajo vloženih stroškov. Perutninarstvo je zaradi svoje prilagodljivosti in še zlasti zaradi svoje vertikalno povezane organiziranosti nekoliko na boljšem, vendar ga rešuje le visoka stopnja finalizacije in direktno poseganje na področje potrošnje.

Računa se, da znaša trenutna izguba v kmetijstvu ZDA težke milijarde dolarjev, k tej izgubi prispeva v veliki meri tudi zadolženost ameriških farmarjev. S kmetijstvom se v ZDA ukvarja približno 2,5 % prebivalcev, njihovi dolgovi pa znašajo preko 200 milijard dolarjev. Ker v ZDA dolgov ne »odplačuje« inflacija, so krediti farmarjev ob slabem vnovčenju proizvodnje takšno breme, da ga kljub rigoroznosti sistema ne zmorejo sami. Zaradi takšnega stanja je bil zakonsko menjan celo sistem organizacije kmetijskih bank, vendar pa je zaradi krize, ki pretresa večino ameriških farmarjev, v zadnjem času več bank propadlo. Odplačevanje dolgov kmetijskih proizvajalcev je v veliki meri odvisno od prodaje kmetijskih proizvodov. Pri tem je bistvenega pomena izvoz pridelkov, zlasti pšenice, soje in koruze. Izvoz ameriških farmarjev pa je zaradi politike precenjene vrednosti dolarja v zadnjih letih padel skoraj za polovico in znaša trenutno manj kot 30 milijard dolarjev. Kmetijska proizvodnja v ZDA ni subvencionirana, kar ji na svetovnem trgu dodatno zmanjšuje konkurenčnost.

Zakon ponudbe in povpraševanja bo kljub trenutnim ukrepom zvezne administracije, ki so nastali delno tudi kot posledica splošnega emocionalnega stresa, slej ko prej ostal glavni regulator ameriške kmetijske proizvodnje. Sklep o dvehletni garanciji cen nekaterih žit in enoletni ga-

ranciji cene riža in bombaža ni dolgoročna rešitev. Proizvodnja hrane v ZDA presega potrošnjo in nadaljnje padanje cen je v takšnih pogojih nelzbežno. To pomeni, da se bo število farmarjev še naprej zmanjševalo. Pričakujejo, da se bo število farm — zlasti na račun propada manjših — znižalo za preko 200.000 — oz. da bo delež kmetijskega prebivalstva padel na vsega nekaj več kot 2 %. To ne pomeni, da bo količina kmetijske proizvodnje padla, pomeni pa, da se bo še nadalje koncentrirala v veliki tržni proizvodnji manjšega števila proizvajalcev.

Takšno stanje v ameriškem kmetijstvu ne dela velike preglavice samo kmetijskemu ministru, temveč tudi zvezni vladi v Washingtonu, saj vpliva na celotno ekonomiko ZDA. Zvezni proračun ima tako rekordni deficit in ZDA imajo prvič po 70 letih deficit tudi v svoji zunanjetrgovinski bilanci. Američani trenutno plačujejo več za tuje investicije in trošijo več denarja za nakup uvoženih dobrin, kot pa dobijo za svoj izvoz. Plačujejo tudi več obresti za najeta tuja posojila, kot jih dobijo za svoje kredite drugim deželam.

Takšno stanje je ameriško gospodarstvo čutilo že nekaj let. Tovarne, ki niso bile sposobne tekmovali z nižjimi cenami uvoženih artiklov, so morale zapreti svoja vrata in odpustiti na tisoče delavcev. Naiboli sta bili v tem smislu prizadeti čevljarstva in tekstilna industrija, za njima pa lesnopredelovalna in pohištvena

ter nazadnje seveda celotno kmetijstvo.

Na številna vprašanja, ki se ob tem pojavljajo, je zelo težko najti prave odgovore.

Kaj je glavni razlog za takšno stanje in kako bo lahko ameriška proizvodnja v bodoče še konkurenčna, če ne bodo uveljavili protekcionistične politike oz. umetne zaščite domače proizvodnje? Umetne bariere uvozu bi pa v najkrajšem času rodile enake povračilne ukrepe držav uvoznic ameriškega blaga. Vse glasnejše je vprašanje, kako je mogoče, da je tuje blago v Ameriki cenejše, če se vedno trdi, da je ameriška proizvodnja najboljša in med najuspešnejšimi na svetu?

Na takšna in številna druga resna vprašanja sta, kot je videti, možna dva glavna odgovora:

— Deficit v zveznem proračunu bi bilo možno odpravljati z zmanjševanjem zadolževanja, z nižjimi obrestnimi merami in s tem z znižanjem vrednosti dolarja na svetovnem tržišču. Tako bi ameriški proizvodi postali konkurenčnejši na svetovnem tržišču.

— Uvesti bi bilo treba zakonske in administrativne mere za pospeševanje izvoza, kot to delajo številne države v svetu.

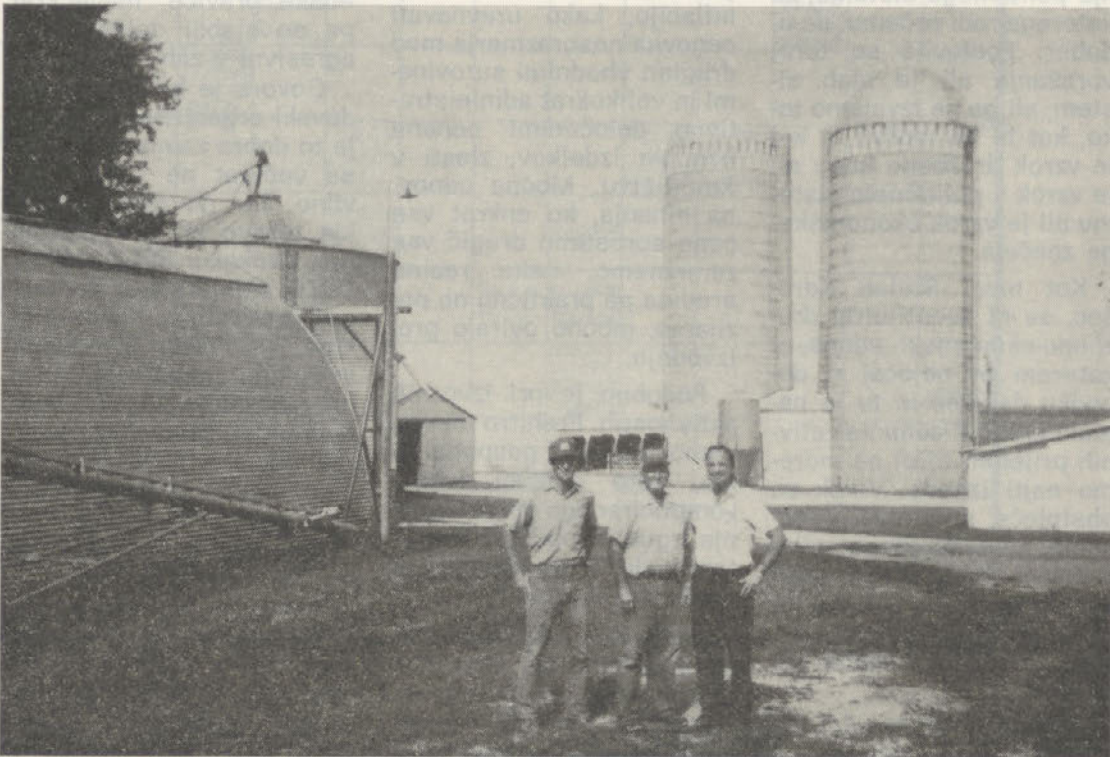
Ameriški izvozniki trdijo, da so na svetovnem trgu v neenakopravnem položaju, ker jim država pri prodoru na tuja tržišča ne pomaga. Izpostavljeni so različnim predpisom, carinam in drugim oviram držav uvoznic. Zlasti čutijo neadekvatno konkurenco pri tistih proizvodih, ki jih nekatere države svojim izvoznikom subvencionirajo. To je naj-

češče pri kmetijskih proizvodih. Evropska gospodarska skupnost je na primer za prihodnja 3 leta namenila 10 milijard dolarjev za subvencioniranje svoje kmetijske proizvodnje. Med temi proizvodi je tudi perutninsko meso, ki bi se na tak način lahko vrinilo tudi na donosno ameriško tržišče.

Znano je, da so pri ustvarjanju umetnih barrier za uvoz iz ZDA posebno veliki mojstri Japonci. Testiranje ameriških proizvodov za pridobitev uvoznega dovoljenja lahko traja tudi po več let. Po drugi strani pa je dotok japonskih proizvodov v ZDA nezadržen. Kljub odkritemu odporu ameriških industrijskih in političnih krogov proti uvozu iz Japonske se v Ameriki povečuje število japonskih avtomobilov, kompjuterjev ter radijske in televizijske tehnike.

Potrošniki vseh vrst so v ZDA rekordno zadolženi. Nekdaj dragoceni prihranki v bankah so v glavnem skopneli. Govori se, da so potrošniki v tem pogledu preveč dobesedno sledili vladni politiki zadolževanja, pod parolo »kupi danes, plačaj kasneje«. Takšno stanje močno vpliva tudi na prej omenjeno problematično stanje zunanjetrgovinske bilance države, ki trenutno več dolguje, kot ima dolžnikov. Veliko se očita sodelovanju z deželami tretjega sveta, ki ni sposoben vračati svojih dolgov. Veča se pritisk na zniževanje vrednosti dolarja in vse več je zahtev po protekcionizmu. Pri tem je najzahtevnejše kmetijstvo, ki v sedanjem stanju zahteva ustrezno finančno pomoč ali vsaj odločitev odplačevanja dolgov na najete kredite.

Tipična ameriška farma v državi IOWA. Obsega 800 ha obdelovalne zemlje (soja 400 ha, koruza 200 ha, pšenica 150 ha, ostalo 50 ha). Letno odda okrog 700 govejih pitancev; obdelata jo v celoti oče in sin

Ob takšnem splošnem gospodarskem stanju v ZDA so ameriški farmarji s svojimi družinami v resnično nezavidljivem položaju. Stanje nazorno ilustrira podatek, da farma s približno 1000 ha obdelovalne površine komaj preživi 3—4 člansko družino, obdelati pa jo morata največ dva člana družine. Na kolikor toliko sprejemljiv dohodek na takšni površini lahko računa le tisti poljedelec, ki si je z umno agrotehniko in neizmernimi napori zagotovil nadpovprečne pridelke.

Število farmarjev tako še naprej upada in padatek, da se bo število kmetijskega prebivalstva do leta 2000 zmanjšalo na vsega 1,5 %, se zdi vse bolj realen. Že danes je preko 60 % kmetijske proizvodnje v rokah približno 200.000 velikih farmarjev. Večina farmarjev trenutno ni sposobna odplačevati svojih obveznosti. Tudi v tej zvezi se zvezni vladi in še zlasti ministrstvu za kmetijstvo, očita, da v začetku sedemdesetih let, ko so se farmarji ob velik konjunkturi v kmetijstvu, brezglavo zadolževali za opremo in povečanje premoženja — tudi po 20 % obrestni meri, ni odigralo svoje vloge. Dolgoročno se situacija v vsakem pogledu lahko bistveno menja in tudi težave, v katerih so danes odplačevalci dolgov, so posledica povsem drugačnih razmer.

Večina nekmetijskih ekonomistov v ZDA očita danes kmetijcem kratkovidno ravnanje. Vrednost dolarja je v tem času bistveno porasla, cena zemlje je padla, prehrabene navade potrošnikov pa so se spremenile. Špekuliranje z zemljo se je torej slabo obrestovalo, zato številne in prezadolžene farme danes žalostno propadajo. Stanje v jesenskih mesecih preteklega leta je bilo tako hudo, da so mnogi obupavali in celo tragično končali. Široka javnost je reagirala s

UNITED STATES DEPARTMENT OF AGRICULTURE

Certificate of Achievement

United States Department of Agriculture

Registration

FRANC VRABER

Date

PTUJ, 1986

in the completion of

POULTRY POTENTIAL OBSERVATION STUDY TOUR

June 11 - October 10, 1985

sponsored by the USDA Agricultural Scholarship Program for

Slavic States Countries.

DEPARTMENT OF AGRICULTURE
Foreign Service
United States Country Training Program
International Training Station
DE WILKINS, NEARNS
Director, Foreign Service
Office of International Cooperation
and Development

Podelitev diplome za uspešno opravljen študij s strani predstavnikov ministrstva za kmetijstvo ZDA v Washingtonu.

sočustvovanjem. Med drugim je bil organiziran skupni koncert ameriških pevcev »country glasbe«, da bi z izkupičkom pomagali najrevnejšim in da bi še bolj opozorili na resnost stanja v ameriškem kmetijstvu.

Zares je žalostno, če pomislimo, da so prav ti kmetijci tisti, ki poleg prebivalstva ZDA prehranijo še veliko milijonov ljudi po svetu in veliko prispevajo k izvozu ZDA. Amerika je vedno znala izkoristiti svoje velike naravne danosti za proizvodnjo hrane. Težko je razumeti omejitvene ukrepe v kmetijstvu ob tako velikem številu lačnih ljudi v svetu. Za tujca je zelo nenavadno stalno vsiljivo propagiranje večje potrošnje hrane v vseh sredstvih javnega obveščanja in še zlasti na televiziji znotraj ZDA. Namesto da bi nasitili lačne, se tako siti dodatno »obremenjujejo«, saj mnogi pretirano ponudbo razumejo preveč dobesedno.

Polja za poizkuse v proizvodnji soje — na posestvu univerze v Kansasu. Vse ameriške kmetijske fakultete razpolagajo z bogatimi kapacitetami za praktični pouk, ki se mu posveča veliko pozornosti. Vse obdelajo študenti skupaj z asistenti in profesorji

Fotografije: Franc Vraber

Arhitekt

TOMAŽ MEDVEŠČEK

je prejel nagrado

Prešernovega sklada 1986.

Med letošnjimi nagrajenci Prešernovega sklada je tudi arhitekt Tomaž Medvešek iz Gradisovega projektivnega biroja Ljubljana.

Novico omenjamo v našem časopisu zato, ker je bil izbran za projektanta našega poslovnega centra pred nekaj več kot 8 leti. Tomaž Medvešek je poleg projektiranja naše stavbe sodeloval tudi pri njeni gradnji.

Na njegove dosežke v slovenski arhitekturi in na priznanje, ki ga je dobil, smo ponosni tudi mi.

Iskreno čestitamo ter mu želimo še nadaljnjih uspehov.

S. B.

(Nadaljevanje s 1. strani)

formalno po tej plati deluje skladno z zakonom, predvideni organi so aparat za izglasovanje izven njih dogovorjenih sklepov, redkokdaj pa so dejansko kreatorji razvojne, gospodarske in politične situacije v OZD.

3. Pri delovanju delegatskega sistema v veliki večini DO delegacije delajo relativno uspešno, v mnogih pa konference delegacij niso uspešne, da so vezi med samoupravnimi organi in delegacijami skrhane, da je vpliv delegata za odločitve relativno majhen, da je informiranost o delu slaba, ne nazadnje da delegat nima potrebnega ugleda med delavci.

4. Pri samozaščitnem delovanju delavcev preko

SKD ugotavljamo, da v OZD ta organ ima pravno podlago za delo, ki je določena v samoupravnih aktih, ni pa pobudnik za ukrepanje, kaj šele za realizacijo, torej ni našel svojega konkretnega mesta v samoupravnem sistemu.

Tistim, ki so želeli pomoč, so člani sveta svetovali, kako izboljšati delo.

K poročilu ni bilo bistvene razprave, prisotni so ga sprejeli z velikim odobravanjem in svetu za samoupravne odnose in delegatski sistem izrekli pohvalo za opravljeno delo.

Med obiskom v Perutnini si je Štefan Korošec ogledal proizvodnjo v perutninski klavnic in se seznanil s problematiko naše delovne organizacije.

Urednik

Hubbardove napovedi za naslednjih 10 let

Hiter napredek v delu Hubbardovih genetikov pri brojlerski selekciji se nadaljuje, tako pri ženski kot pri moški liniji. Najnovejši podatki prirasta za leto 1985 za moške brojlerje so sledeči:

starost 22 dni vzreje 1.840 g
starost 35 dni vzreje 2.040 g
starost 42 dni vzreje 2.590 g

Za leto 1986 napoveduje firma Hubbard pri optimalnih pogojih vzreje — porast zgornjih tež za dan prej in znižanje konverzije za 1 %.

Cilj Hubbardovih genetikov iz New Hampshire v naslednjih 10 letih je nuditi tržišču reprodukcijski material, ki bo dajal poprečno živo težo vzrejenih brojlerjev v višini 1,82 kg s 3200 Kcal/kg krmil. Pa še ostale napovedi:

	1986	1996
— starost po dnevih vzreje	43	36
— konverzija krme	1,85	1,67
— Kcal/za kg ž. t.	5.920	5.344

Povečanje dednega deleža za prirast in konverzijo bo direktno pri obeh spolih. Zato, pravi Hubbard, se bliža čas, ko bo rentabilno vzrežati brojlerje ločeno po spolu.

V prodaji staršev bosta na razpolago oba tipa operjenosti, hitra in počasna, kar bo odvisno od povpraševanja kupcev v različnih delih sveta. Na to moramo zelo paziti. Počasna operjenost omogoča vizuelno seksiranje DSP brojlerjev. Hitrooperjene jarkice nesejo nekoliko drobnejša jajca, brojlerji pa dosežejo težo 1—2 dni pozneje z ugodnejšo konverzijo, v višini 1 %. Mini koš s počasno operjenostjo bo v večji ponudbi zlasti za zapadno Evropo.

V zadnjih dveh letih je bilo v selekciji in bo tudi v bodoče značilno povečano prizadevanje za višjo nesnost za povečanje DSP po kokoši letno pri vseh tipih brojlerskih staršev z gnetko sposobnostjo, pa tudi skrb za odpravljanje obolenosti nog.

Napredek napovedujejo tudi v selekcijskem delu pri kokoših nesnicah konzumnih jajc za znamenito GOLDEN COMET tako v nesnosti kot v teži jajc.

Predstavniki firme Hubbard so pod vodstvom direktorja razvoja in raziskav in podpredsednika firme Dr. Jamesa H. Smitha predstavili ing. Vrabberju ob priliki njegovega obiska pri firmi Hubbard oktobra 1985 tudi obsežen program genetike in genetskega inženiringa, ki ga imajo pred seboj. Na njem dela trenutno intenzivno šest odličnih strokovnjakov, ki se zavedajo da je tekma za razvoj v bodoč-

nosti in za obstanek na vrhu zelo trda.

Cilji, ki so jih izpostavili in potencial, s katerim razpolagajo tako glede genetske kapacitete izhodiščnega materiala kakor tudi glede kadra, ki pod okriljem firme MERCK bistveno in hitreje napreduje, vlivajo zaupanje v bodočnost. Očiten je tudi občutek da se firma Hubbard v zadnjem času vse bolj odpira in v strokovnem pogledu vse bolj direktno in tudi javno konfrontira s svojimi tekmeci (Na simpoziju PSA — 85 v Amesu so imeli Hubbardovi strokovnjaki 4 referate. PSA pomeni združenje perutninarških znanstvenikov ZDA).

Hubbardovi strokovnjaki zagotavljajo, da so razvili ge-

netske možnosti za hitrejšo priraščanje mesa, ki jih bodo v bližnji prihodnosti lahko še bolj izkoristili. Hitrejši napredek trenutno najbolj zavira paralelna selekcija v zvezi z izločanjem obolenosti nog, ki niso sposobne prenesti vse večje obremenitve zaradi teže mesa. Napredek v odpravljanju obolenosti nog pa je postal hitrejši, odkar so prodrli dokazi, da je obolenost tudi posledica genetskih razlogov, oz. heritabilite.

V korelaciji s težo in problematiko nog je tudi odlična sposobnost konverzije krme Hubbardovih živali. Novi selekcijski program je kompleksen in mnogo rigoroznejši, kot je bil že doslej. Glede na prej omenjene negativne lastnosti nog se ne izločajo le posamezne živali ampak cele družine — na osnovi podatkov progenotestiranja.

Za še hitrejšo premostitev problematike obolenosti nog je za matične jate pravkar v intenzivni pripravi tudi program nove tehnologije vzreje in reje. Novi program predvideva ločeno restrikcijo in ločeno krmljenje petelinov. Glavni namen takšne tehnologije je obdržati peteline na nizkih težah z manjšim prsnim košem in v primerni plemenski kondiciji. S tem pa bo zagotovljena boljša oplojenost in manjša problematika obolenosti nog.

Ločena restrikcija in prehrana petelinov in ženskih živali temelji v glavnem na uporabi posebne krmilne opreme, ki na eni strani petelinom preprečuje uživanje krme, ki je namenjena ženskim živalim na drugi strani pa omogoča

Računalništvo vse bolj prodira v proizvodnjo tudi pri nas

točnejše doziranje krme za oba spola živali. Možnosti je več, vendar se krmilna oprema v ta namen še ne proizvaja serijsko.

Primer: Nad krmo v krmilnikih za nesnice se namesti mreža z odprtinami velikosti 64×43 m/m, ki preprečuje petelinom krmljenje. Za peteline pa se v objektu namestijo posebni krmilniki (10—12 petelinov na 1 krmilnik), ki so tako visoki, da jih kokoši ne dosežejo, krmilo za peteline pa se lahko točno dozira. Za peteline je možno uporabljati tudi drugačno kvaliteto krme, npr. s samo 12 % proteinov. Ker pa žival mora dobiti na dan določeno količino proteinov, je po Hubbardovih izkušnjah primernejše ostati glede proteinov pri enaki kvaliteti, kot jo ima krmilo za nesnice. Bistveno pa je možno zmanjšati količino kalcija, kar je za metabolizem moških živali ugodnejše in tudi v prid manjše obolenosti nog.

Poizkus s takšnim načinom ločenega krmljenja moramo v naši proizvodnji vsekakor čimprej izvesti vsaj v enem objektu.

Nadaljnji korak pri zmanjševanju problematike obolenosti nog, prevelike teže petelinov in oplojenosti valilnih jajc je tudi predvidena reja matičnih jat — zaenkrat le čistih linij in starih staršev — v kletkah oz. baterijah ob enem z umetnim osemenjevanjem. Prednosti takšne reje se še intenzivno preizkušajo in so zelo obetajoče.

Firma Hubbard, katere provenienco vzrejamo, nam torej obljublja s svojim znanstveno raziskovalnim delom na področju genetskega potenciala nadaljevanje visoke rasti produktivnosti tudi v bodoče. Uspeli bomo samo takrat, če bomo tudi mi podobno programirali naše delo na vseh področjih in če bomo sposobni izkoristiti visoki nivo tehnološkega potenciala.

Slavko BRGLEZ
Franc VRABER

Ob boleči izgubi drage žene in mame,

MARIJE KAMENŠEK,

se iskreno zahvaljujemo vsem sodelavcem iz
Mesokombinata Perutnina Ptuj,
ki so jo pospremili na njeni zadnji poti
in sočustvovali v najtežjih trenutkih.

Hvala za izrečena sožalja v pisni in ustni obliki,
za darovano cvetje in denarno pomoč.

Mož Albin in hčerka Danica z možem Bojanom

NAZAJ K OSNOVAM

V angleškem strokovnem časopisu WORLD POULTRY je bil ob koncu lanskega leta natisnjen zelo zanimiv in obširen strokovni članek na 10 straneh z naslovom BACK TO BASICS ali dobesedno, kot je prevedeno v našem naslovu. Jedro članka povdarja, da v perutninarstvu ne smemo pozabljati na abecedo. Zaradi zanimivega pristopa avtorjev in tudi za nas veljavne aktualnosti, bomo osrednjo misel članka priredili za vse tiste, ki jih problematika zanima. Iz članka ne mislimo prevajati podrobnosti iz tehnologije. Resnično pa moramo spoznati, da se je treba znova in znova učiti in to tako, da obnavljamo oz. ne opuščamo tega, kar je dobro in preizkušeno in da k temu znanju in izkušnjam nenehno dodajamo nova spoznanja. Novosti pa se pojavljajo vsakodnevno pri nas in v svetu, in to vedno močnejše in hitreje.

Članek so napisali strokovnjaki — perutninarški specialisti — svetovalci pri Ministrstvu za kmetijstvo Velike Britanije, Oddelek za razvoj kmetijstva in svetovalne službe (ADAS). Večina nasvetov je pridobljenih v komercialnih vzrejnih poskusih na raziskovalni farmi ministrstva (GREADTHORPE) in v poskusih na drugih farmah. Če koga članek zanima, ga lahko dobi v naši službi.

Moto njihovega nasveta je ta, da se mora vodstvo farme ali podjetja nenehno varovati oz. **brani pred povprečnimi vzrejnimi dosežki** z nenehnim odpravljanjem drobnih napak in tehnoloških zmot. Resničnost tega vodila potrjuje tudi naša kratka zgodovina. PP je imela do sedaj večino boljše poslovne in razvojne rezultate od drugih perutninarjev gotovo zaradi malo boljšega dela od drugih. To moramo zadržati tudi v bodoče v vseh delovnih sredinah. Vsak naš delavec, od študenta, administratorja in delavca v farmah, klavnici in proizvodnji krmil, do trgovca in šoferja, se mora zavedati, da je osebni dohodek odvisen samo od uspeha v vzreji, predelavi in prodaji piščanca in njegovih produktov.

NEKAJ POUČNIH GESEL IZ ČLANKA

— Velike so razlike v profitu med proizvajalci v vseh sektorjih perutninske industrije, ki nastajajo samo zaradi boljšega ali slabšega dela.

— Vso pozornost gre posvečati detajlom, razlike nastajajo v glavnem kot posledice kombinacij malih, drobnih činiteljev.

— V težnji po izboljšanju proizvodnje je treba nenehno imeti pregled nad obstoječimi in možnimi ter lažjimi in tež-

jimi tehničnimi in tehnološkimi rešitvami.

— Planirati je treba vedno vnaprej in meriti progres rezultatov. Pregledi morajo biti enostavni, uspešni in zadovoljivi. Preglede moramo stalno analizirati.

— Srednjeročno (4–5 letno) planirati cilje in jih sproti analizirati z doseženimi rezultati npr.:

	Cilj-plan	Doseženo
a) Nesnost		
1. Nesnost na vhlavljenjo kokoš	160	156
2. Poraba krmil g. dnevno na kokoš	114	119
3. Pogoin v %	10	13
b) Vzreja brojlerjev:		
1. Število dni vzreje	40	44
2. Živa teža kg	1,80	1,69
3. Konverzija krmil (moka) kg	1,95	2,10
4. Pogin %	4	6,6

Doseženi rezultati navadno niso takšni, kot bi lahko bili. V mnogih primerih se pojavljajo razlike med doseženimi rezultati in med potencialno možnimi, kar se odraža dohodkovno pri proizvajalcih. K temu pa prispevajo sicer enostavni, nerešeni ali zakorenjeni detajli (tudi tehnološke zmote).

Pomembno je, da nikakor ne dovoljujemo slabšanja rezultatov. Kolikor se rezultati začnejo slabšati od prej doseženih (kar se v biologiji rado dogaja) je potrebno problem z vztrajnim delom reševati tako dolgo, da se dokopljemo do resnice in potem do izboljšanja. Rešitev ni v spremembi oz. zniževanju planskih normativov (to je kapitulacija stroke!), ampak je potrebno izkoristiti vse izkušnje in znanje naših delavcev in strokovnjakov ter strokovnjakov izven DO, s katerimi sodelujemo, da dosežemo cilje, ki morajo vedno biti, kot smo že uvodoma rekli, nekoliko nad povprečjem ostalih.

RAZMIŠLJAMO O ELEMENTIH SREDNJEROČNEGA PLANA

Do sedaj smo bili navajeni pri srednjeročnem planiranju v glavnem predvidevati rast proizvodnje in nove investicije. Kvantitativno smo dosegli

znaten obseg proizvodnje, ki je pri perutninskem mesu celo za 0,5 % višji od proizvodnje v ZDA in je največji v državi. Tudi po kvaliteti. Tu neke vidimo optimum našega nacionalnega perutninarstva. Zaradi kompliciranosti gospodarskega položaja v državi se nagibamo k temu, da proizvodnje nebi povečevali z novimi investicijami, ampak hočemo

III. stopnjo, od takrat pa nobeden več.

Pomanjkljivo je tudi prenašanje znanja, izkušenj in priпадnosti na mlajše in novozaposlene delavce.

Tako bi morala biti ena od nalog srednjeročnega plana uvedba lastnega sistema izobraževanja in napredovanja na delovnih mestih. Tudi sistem štipendiranja oz. pridobivanja novih kadrov naj postane učinkovitejši. Sedanje stanje ni zadovoljivo. Poglejmo podatke iz zaključnih računov o kadrovski strukturi v razdobju zadnjih 9 let in o rasti nekaterih vrst proizvodnje: (Glej tabelo)

Iz tabele je razvidno, da smo produktivnost ekstenzivno povečevali intenzivno pa ne. Če pomislimo, da smo v tem obdobju razvili višjo stopnjo tehnologije v farmah (stari starši), in v predelavi (perutninski izdelki, izkoščenje, izvoz), so podatki o zastojanju vseh profilov strokovne izobrazbe zaskrbljujoči. Imamo le 4,8 % delavcev z visoko in višjo izobrazbo. Iskrajih ima 10–12 %. Porast pri KV je nastal v glavnem zaradi šoferjev in trgovcev. Pri PK ali pri priučenih imamo celo negativni indeks! Prav tako nam je premočno naraslo razmerje pri nekvalificiranih delavcih, glede na ostale zaposlene.

Ob razpravah in analizah letnih in srednjeročnih planov posvečamo premalo skrbi poročilom o kadrovskih gibanjih.

V naslednjem srednjeročnem planu moramo sprejeti obveznost izboljševanja pozitivnih normativov in slabšanja negativnih ter dvig znanja. Če se napr. dogovorimo za letno znižanje pogina v višini 0,5 %, je v tehnologiji potrebno planirati, kaj storiti, da bi se to doseglo (manj jajc na tleh, manj umazanih jajc, sanitacija, znanje, kadri, stimulatívno nagrajevanje, pomoč laboratorija in znanstvenih institucij itd.). Ni prostora, da bi pisali o številnih ostalih primerih normativov, ki nam bodo omogočili doseči večjo kvaliteto in produktivnost brez večjih vlaganj. Kvaliteta bo pomembna vedno bolj tako zaradi inozemskega trga kot zaradi konkurence na domačem trgu. Za naložbe bo ostalo malo denarja, če hočemo realizirati rekonstrukcijo perutninske klavnice.

Slavko Brglez

LETO	PROIZVODNJA				KADROVSKA STRUKTURA						
	per. mesa 000 ton	Milijon jajc	Ton per. izd.	Skupno zap. delav.	Visoka Vršja	Srednja	VK	KV	PK	NK	% NK od sk. zap.
1975	13,8	22,8	56	925	18+21	101	40	241	339	145	16
1984	33,8	37,3	3.700	1.601	30+47	192	41	470	322	447	30!
INDEKS	245	164	6.600	173	197	190	103	195	98	308	

Komisija za šport že aktivno dela

»Dela za komisijo bo dovolj, naš največji uspeh pa bo, če bomo uspeli pritegniti k sodelovanju čimveč sodelavcev, zlasti žensk in mladih« pravi sedanji predsednik komisije za šport ŠTEFAN VRBNJAK.

Konferenca OOZS je imenovala komisije za posamezne aktivnosti. Tako kot prejšnja leta imamo komisije za: izobraževanje, kulturo, SLO, odlikovanja, informiranje in šport. Čeprav na seznamu poslednja je najaktivnejša komisija za šport. Z delom je začela še komisija za kulturo, medtem ko za ostale niso znane kakšne aktivnosti.

Da komisija za šport že razgibano dela je nekaj najbrž pripisati tradiciji dela organizatorjev športa v našem kolektivu, levji delež za to aktivno delo pa kaže vsekakor pripisati zagnanosti Štefana Vrbnjaka, šoferja v Transservisu, ki je sedanji predsednik te komisije.

Doslej je bilo organizirano tekmovanje v slalomu za ženske in moške, pomerili so se šahisti, začele pa so tudi že pikadarice.

Smučarsko tekmovanje je bilo organizirano 23. februarja pri Treh kraljih na Pohorju. Kar blizu 70 korajžnih smučarjev se je zbralo, zato je moral na pomoč za prevoz še avtobus Transservisa.

Pot do Impolovega rekreacijskega centra pri Treh kraljih je bila kar solidno splužena, kljub obilici snega, delavci centra pa so odlično pripravili smučišče. Progo so postavili člani Smučarskega kluba Ptuj, ki so tekmovanje tudi vodili. Vse je bilo pripravljeno le sonce se ni prikazalo zavoljo megle. Kljub megli so startali ob napovedanem času.

Startalo je 31 moških do 35 let starosti. 12 moških nad 35 let-veterani in žal le 4 ženske. Kaj res ni korajže? No resnici na ljubo je bilo tudi nekaj takih, ki so ocenili, da je proga pretežka in so odstopili. Voljo pa so le pokazali. Vsi tekmovalci so peljali dvakrat kot se za prave slalomiste spodobi. Treba je reči, da jih je bilo kar prijetno gledati, saj so nekateri prav elegantno drseli med vratci. Razume se, da tudi brez padcev ni šlo, pa kaj bi to, primeri se celo Križaju.

Navijačev sicer ni bilo, zato pa toliko več nestrpnosti na cilju, kjer so najboljši sproti računali ali so še prvi ali ne več. No, med ženskami je bila najhitrejša Alenka Brglez iz Mesne industrije, med moškimi pa Marjan Ferčec in med veterani Erih Šara, oba iz DSSS.

Za pravilnost poteka tekmovanja in natančno merjenje časa so poskrbeli člani Smučarskega kluba Ptuj in potrebno je poudariti, da so nalogo vestno in dosledno opravili, saj ni bilo nobene pritožbe.

Za konec še to, da so tudi v hotelu poskrbeli za naše dobro počutje in za sorazmerno ceneno hrano v samopostrežnici. Torej, konec dober, vse dobro in razpoloženi smo se vračali na Ptuj.

REZULTATI NAJUSPEŠNEJŠIH

Zap. št.	PRIIMEK IN IME	TOZD	SKUPNI ČAS
ŽENSKES			
1.	Brglez Alenka	MI	2.16,34
2.	Podbreznik Jožica	DSSS	2.32,72
3.	Belšak Albina	DSSS	2.56,54
4.	Vindiš Milena	DSSS	3.28,14
MOŠKI NAD 35 LET			
1.	Šara Erih	DSSS	1.59,34
2.	Polanec Franc	TS	1.59,62
3.	Domiter Anton	TOK	1.59,87
4.	Brodnjak Franc	TOK	2.02,35
5.	Cimerman Milivoj	TOK	2.05,18
6.	Mlakar Martin	DSSS	2.09,37
7.	Lah Kondrad	TK	2.10,94
8.	Petek Jože	TS	2.12,61
9.	Božič Andrej	COM	2.20,33
10.	Tovornik Alojz	COM	2.22,21
MOŠKI DO 35 LET			
1.	Ferčec Marjan	DSSS	1.53,22
2.	Gajser Jože	TS	1.53,81
3.	Turnšek Zdravko	TS	1.55,16
4.	Kovač Andrej	COM	1.57,32
5.	Stropnik Edo	COM	1.58,27
6.	Plohl Vlado	MI	1.59,27
7.	Plohl Dušan	MI	1.59,80
8.	Jeromel Gorazd	DSSS	2.00,40
9.	Prelog Boris	TIS	2.00,79
10.	Jakomini Stanko	TIS	2.01,16

EKIPNA UVRSTITEV

I. TRANS.	II. DSSS	III. MI	IV. FARME TOK	V. COM.	VI. TISK.	VII. TOV. KRMIL
1.53,81	1.53,22	1.59,80	1.59,87	1.58,27	2.00,79	2.02,57
1.55,16	1.59,34	1.59,27	2.02,35	1.57,32	2.01,16	2.10,94
1.59,66	2.00,40	2.01,89	2.05,18	2.20,33	2.14,89	—
5.48,59	5.52,96	6.00,59	6.07,40	6.15,92	6.16,84	—

Boj proti alkoholizmu

V prejšnji številki Perutnarja smo v zvezi s problematiko alkoholizma pisali o pojmu, kaj je alkoholizem in kdo je alkoholik.

V nadaljevanju želimo znanim bralcem o telesnih in nevroloških posledicah alkoholizma, o alkoholizmu v združenem delu o načinu in postopkih, kako pripravimo alkoholika na zdravljenje.

TELESNE IN NEVROLOŠKE POSLEDICE ALKOHOLIZMA

a) Telesne posledice

Telesne posledice alkoholizma izhajajo iz dejstva, da se alkoholik praviloma hrani slabše, tako kalorično kot vitamini. Torej je alkohol povzročitelj številnih telesnih bolezni in ni organa v telesu, ki ga alkohol ne bi na kakršenkoli način poškodoval. Na sluznicah povzroča vnetja, od katerih je najpogostejše vnetje želodčne sluznice — katar, ki lahko privede do čira. Možen je tudi čir na dvanajsterniku, vnetje sluznice tankega in debelega črevesja, kar moti pravilno prebavo. Pogoste so tudi krvavitve, ki se lahko smrtno končajo.

Jetra kot center presnove, so eden od najpomembnejših organov, ki jih okvari alkohol. 10–20 % alkoholikov ima cirozo jeter, ki povzroča težke komplikacije. Nadalje vpliva prekomerno uživanje alkohola na oslabeitev srčne mišice, na ledvične težave, upadanje spolne moči, spremembo barve kože itd.

b) Nevrološke posledice

Najpogostejša nevrološka komplikacija, ki lahko vodi v invalidnost, je vnetje živcev, predvsem na nogah, kar povzroča bolečine pri hoji, ponočne krče, oslabelost mišic in meč.

Pri dolgotrajnem prekomernem uživanju alkohola pride tudi do propadanja živčnih celic v možganih. Te se ne obnavljajo, posledice pa se kažejo v spremenjenem obnašanju in kasneje v popolnem propadu človekove osebnosti. Alkoholik izgubi interes za okolico, socialno propada, ne obvlada več čustev, izgublja spomin, je razdražljiv in agresiven. Prizadet je tudi center za ravnotežje, nastopajo govorne motnje itd.

Praviloma se zgoraj naštete bolezni izboljšajo, vendar ne dokončno pozdravijo, z abstinenco, ki je nujna in prvi pogoj za zdravljenje odvisnosti od alkohola.

Po podatkih 15 % vseh moških, ki pridejo na prvostopenjsko invalidsko komisijo zaradi ocene delovne sposobnosti, boleha zaradi alkoholizma. Predhodno zaradi tega v delovni organizaciji sploh niso bili obravnavani. To pomeni, da je delovna organizacija leta in leta tolerirala njihov alkoholizem, dokler niso zaradi

posledic le-tega popolnoma omagali. Invalidska upokojitev je za DO sicer rešitev, ker se tako reši alkoholika in vseh problemov v zvezi z njim. To pa ni rešitev za alkoholika, ker ima še več časa za popivanje, dokler popolnoma ne propade. Če alkoholik nima nepopravljenih telesnih ali duševnih okvar, ga je potrebno na invalidski komisiji oceniti kot sposobnega za delo s predhodno postavitvijo pogoja, da se ozdravi alkoholne odvisnosti.

ALKOHOLIZEM V ZDRUŽENEM DELU

Alkoholizem v združenem delu je predvsem vprašanje reda in delovne discipline, pa tudi humanih socialističnih samoupravnih odnosov. Nekatere delovne organizacije so pri sprejemanju delavcev v delovno razmerje premalo pozorne na to, če delavec morda ni alkoholik. Ker niso osveščene, kakšno škodo povzroča alkoholizem v delovni organizaciji, tudi alkoholikovih kršitev ne obravnavajo dovolj dosledno. Pravijo, da za to nimajo časa oz. potrebne motivacije. S tem pa odložijo s svojih namen nalogo, ki je načeloma tudi ne more opraviti nobena strokovna služba, saj v določeni delovni sredini nobena ni posebej zadolžena za celovito vzdrževanje reda, delovne discipline in medsebojnih odnosov. Torej je za reševanje problematike alkoholizma odgovorna celotna DO preko samoupravnih organov, vodilnih in vodstvenih delavcev ter strokovnih služb.

KAKO PRIPRAVIMO ALKOHOLIKA NA ZDRAVLJENJE

Pripraviti alkoholika na zdravljenje zaradi alkoholne odvisnosti pomeni motivirati ga, da spremeni način življenja. Delovna organizacija, družinski člani oz. drugi svojci morajo istočasno od njega zahtevati zdravljenje, hkrati pa mu tovariško stati ob strani in pomagati. Nenehne prošnje, grožnje in prepričevanja ne pomagajo, ker se nanje navadi in jih ne jemlje resno. Ena od najpogostejših napak v DO je, da vso skrb za alkoholika preloži na socialno službo, češ, da je za to plačana.

Bistveno za uspešen začetek zdravljenja alkoholika v delovni organizaciji je:

— da alkoholikov neposredni vodja, samoupravni organi in ustrezne strokovne službe (kadrovska, socialna, služba varstva pri delu...) dobro poznajo problematiko alkoholizma v DO in osnovne principe zdravljenja;

— da neposredni vodje in ostalo vodstvo, obvezno zahtevajo od alkoholika dosledno delovno disciplino, samoupravni organi pa obvezno ukrepajo v primeru kršitve te di-

scipline, Kršitve morajo biti natančno zapisane po datumih in podkrepjene z dokazi, da jih alkoholik ne bo mogel izpodbijati s svojimi obrambnimi mehanizmi. Strokovne službe morajo opraviti vsaka svojo delež pri pripravi na zdravljenje.

Eden od prvih korakov socialne službe je, poklicati na razgovor alkoholikovo ženo oz. svojca ter jih seznaniti s pravilnim ukrepanjem glede zdravljenja in s primerno literaturo.

Vsi skupaj, zlasti pa sindikat, morajo delavcu — alkoholiku jasno pokazati, da ga kot človeka cenijo in so mu pripravljeni pomagati.

Zakon o združenem delu vsebuje dovolj jasne smernice, kjer navaja katere kršitve delovnih obveznosti je treba disciplinsko obravnavati in za katere se lahko izreče disciplinski ukrep prenehanja delovnega razmerja.

Malokateri alkoholik se odloči za zdravljenje sam od sebe, ampak šele takrat, ko se znajde v izredni stiski oz. v brezizhodnem položaju doma in v delovni organizaciji. To pa je zahtevek za razvezo zakona s strani žene in v delovni organizaciji disciplinski postopek, ki mu sledi prenehanje delovnega razmerja, kolikor se ne odloči za zdravljenje. Kot smo že omenili, pa mora biti tej neizprosni zahtevi pridružena dobrohotna pripravljenost pomagati mu pri zdravljenju tako s strani žene oz. svojcev kot delovne organizacije.

To je skoraj edina pot, da alkoholik pristane na zdravljenje. Zelo nehumano in netovariško od njegovih sodelavcev je, če ga le-ti ščitijo in spregledujejo njegove prekrške. S tem mu ne pomagajo, ampak pripomorejo k temu, da z leti fizično in osebnostno popolnoma propade. Pred očmi moramo namreč imeti dejstvo, da je alkoholik bolnik, ki si sam ne more več pomagati. Le redki so primeri, da se za zdravljenje odloči sam.

M.R.

Šahovsko prvenstvo PP

Za nami je tudi tekmovanje šahistov. 17. februarja so se pomerili posamezno. Devetnajst se jih je zbralo, kar je doslej največ. Teden dni kasneje je bilo ekipno tekmovanje. Oboje tekmovanje je bilo dobro organizirano zato ni bilo zapletljajev. Škoda le, da ni tekmovala nobena ženska.

UVRSTITEV NAJBOLJŠIH POSAMEZNO:

Zap. št.	Tekmovalec	TOZD	Skupaj točk	Doseženo mesto
1.	ZLENDER BORIS	DSSS	5½	1
2.	LETONJA SREČKO	PF	5	2
3.	SEDLASEK BRANKO	TS	5	3
4.	ROJIC BORIS	DSSS	5	4
5.	FIJAN MILAN	PT	4½	5
6.	CIGLAR FRANC	DSSS	4	6
7.	GAVEZ MIRKO	TS	4	7
8.	BABUSEK BRANKO	TOK	4	8
9.	VAUPOTIČ STANISLAV	MI	4	9
10.	RAKUŠA ALOJZ	TS	4	10

UVRSTITEV EKIPNO

Zap. št.	Ekipa	1	2	3	4	5	SKUPAJ TOČK	DOSEŽ. MESTO
1.	MI						0	5
2.	FARME			1½	1	1½	4	3
3.	DSSS		1½		1½	1	5	2
4.	SERVIS		2	½		3	5½	1
5.	TISKARNA		1½	2	0		3½	4

Trenutno že tekmujejo tekmovalke v pikadu, v pripravi pa je že srečanje strelcev, ki se bodo pomerili v obeh konkurencah, ženske in moški, v četrtek 27. in petek 28. marca v dvorani Mladika od 14. ure dalje.

V tem letu čaka komisijo za šport in konferenco sindikata še organizacija srečanja med športniki Koke, Podravke in Perutnine, ki bo po predvidevanjih 20. septembra. Naši športniki pa se bodo pomerili s slovenskimi perutnarji in poskušali obraniti 1. mesto. Srečanje bo 31. maja v Murski Soboti.

Dela za komisijo bo torej dovolj, največji uspeh pa bo, kot pravi Štefan Vrtnjak, če bo komisija prek vodij za posamezne discipline uspeła pritegniti k tej rekreativni dejavnosti čimveč novih delavcev, saj se zadnja leta srečujejo, le eni in isti. Zlasti bi morali pritegniti čimveč žensk in mladih delavcev.

HUMOR

Šef je prišel nekaj prej v službo in videl, kako se knjigovodja poljublja s tajnico.

»Ali ste za to plačani?« ga vpraša.

»Ne, to delam brezplačno,« odgovori knjigovodja.

X X X

»Moja nova tajnica je najmanj mesec dni v zaostanku z delom,« se pritožuje direktor. »In pri vsem tem je komaj en teden pri nas v službi.«

UGANKE

On je sin mojih staršev, a ni moj brat. Kdo je?

Vse imajo zastoj, pa niso zadovoljni?

Kaj postavi vrtnar najprej v svoj vrt?

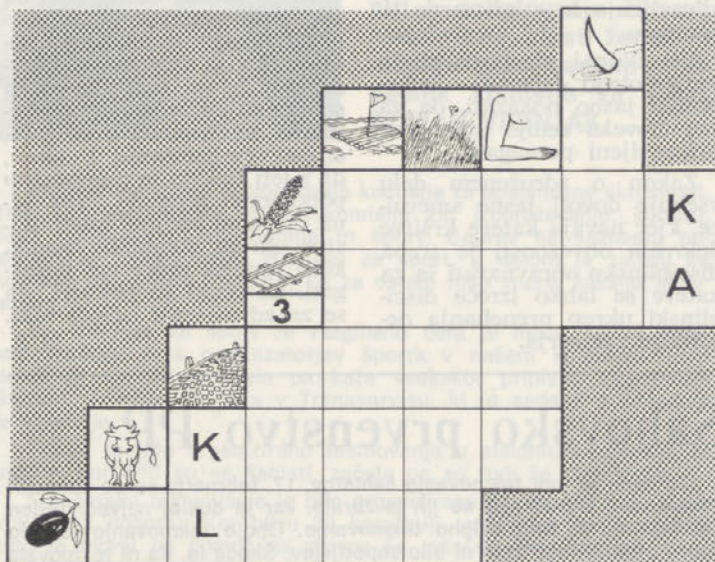
Kaj s pranjem ne postane čisto, temveč še bolj umazano?

Kaj je v sredini Drave?

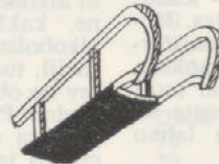
REBUS

SLIKOVNA UGANKA

REBUS

		PERUT-NINAR	LADJA ZA TEKOA GORIVA	APERITIV	DEL ŽIVAL TELES	EDEN IN DRUGI	VELIKA LESENA POSODA								
		IGRA S KARTAMI													
		PRAŽIVAJ-MENJAČICA													
		SONRAŽNI NASKOK													
		KRANJ PRVINA GALIJ			PREBIVALKARATEČ	NIZO RAZRASLESNATA RASTLINA	FIGURA PRI ČETVORI	PRVA ČRKA	LESKO-VAC	THOMAS ... EDISON	DOPISU V GLASILO	METER-TALENTIRAN ČLOVEK	VOJAŠKO OKLOPNO VOZILO	ASKE-ČEVA PESEM	EGIP-BOG SINCA
								POZELENJE IVAN ZAJO				PRIPADNIK LUDSTVA V SZ			
SESTAVIL: EDI KLASINC	PAS PRI KIMONU	NOČNO ZABA-VISCE KANON			TRGOV-SKO BLAGO										
PEVEC PESTNER			DOLINA	PERUT-NINA	RAJST-SEST. BESEDE SLOV. SLIKAR										
IRSKI FILMSKI IGRALEC				TELUR PREMETENKA		6. IN 9. ČRKA	ŽENSKO IME	DOPISU DOPISU	PERUT-NINAR	PREBIVALKALONIDE					PERUT-NINAR
IVAN POTRČ			MANJSI OTOK												
		KOSITER					AMPER PRIPOMVEDNA PESEM								
		SIDRO KOTVA													
		PERUT-NINAR	CUNJA												